

modi dubia declarare, cap. Per venerabilem, §. Rationibus, infra qui fil. sint legitimi.

DE POSTVLANDO.

Cap. Cum Sacerdotis.

S V M M A R I V M.

- 1 **A**dvocatus officium Sacerdoti exercere non licet.
- 2 **E**tiam in foro Ecclesiastico.
- 3 **N**isi in quatuor casibus hic exceptis. n. 5. & seqq.
- 3 **S**acerdotis officium est nullatenus, omnibus autem velle prodesse.
- 4 **A**dvocatus officium coram iudice Ecclesiastico Clerici etiam in sacris, & beneficiis exercere possunt etiam pro laicis Sacerdotes secus.
- 5 **A**dvocatus esse potest Sacerdos pro se, & Ecclesia sua.
- 6 **C**ausa Ecclesia non dicitur propria ipsius Rectoris.
- 7 **S**acerdos potest esse Advocatus pro coniunctis, qui alium Advocatum non reperiunt, vel non eque bonum.
- 8 **C**oniuicti dicuntur consanguinei, & affines ex legitima copula usque ad quartum gradum.
- 9 **I**licita vero usque ad secundum.
- 10 **C**anones, & Clerici eiusdem Ecclesia veniunt coniunctorum appellatione.
- 11 **A**micus intimus fraternam charitatem dilectus potest dici coniunctus.
- 12 **S**acerdos potest patrocinari pro miserabilibus personis etiam si divites sint.
- 13 **N**on tamen contra Ecclesiam suam, nisi imminet necessitas, & n. 20.
- 14 **S**acerdos, qui est Advocatus, vel Procurator pro extraneo contra Ecclesiam, in qua, vel à qua beneficium obtinet tanquam ingratus, est ipso iure privatus beneficium.
- 15 **L**ibertus, qui contra Ecclesiam testificatur, vel agit, in servitutem revocatur.
- 16 **V**asallus, qui est Advocatus, vel Procurator, contra Dominum, potest seudo privari.
- 17 **B**eneficium collatum remunerationis causa non est gratuitum, nec eo privari quis potest propter ingratitudinem.
- 18 **D**octor habens salarium à civitate non prohibetur contra eam esse Advocatus.
- 19 **D**onatio facta magistro ex causa disciplina non est mera donatio, nec indiget infirmatione.
- 20 **S**acerdos, si necessitas imminet, potest esse Advocatus pro coniunctis contra Ecclesiam suam.
- 21 **V**asallus qui contra Dominum est Advocatus pro coniuncto, non potest ob id seudo privari.

CUM SACERDOTIS. Se summat, & partes per se patent. Secunda ibi, Clericus.

- 1 **N**ota ex prima parte textus regulam cum quatuor limitationibus.
- 2 **R**egula est, Sacerdoti non esse licitum advocatus officium exercere, seu postulare, ut hic est expressum: & habet locum hæc regula etiam

in foro Ecclesiastico: nam et si Host. hic num. 2. dicat appellatione Sacerdotum, de quibus loquitur hoc capitulum comprehendit etiam Clericos in sacris, quoniam & in minoribus si sint beneficiati, & num. 3. sentiat Sacerdotum esse licitum postulare in foro seculari dumtaxat, non autem in foro Ecclesiastico, nisi cum perceptione salarii: tamen eius opinio ab antiquis, & modernis Doctoribus communiter reprobat: Tum quia advocatus officium Sacerdotibus non prohibetur in hoc capitulo adjectis illis verbis coram seculari iudice, sicut fit in c. 1. sup. eod. Sed prohibetur simpliciter, & absolute. Ergo debet intelligi generaliter tam in foro seculari, quam in foro Ecclesiastico: Tum quia secundum opinionem Hostien. hoc capitulum nihil adderet ad dictum c. 1. & superfluum, quia Clericis in sacris, & inferioribus beneficiis hoc iam fuerat prohibitum in cod. c. 1. Ergo aliquid speciale voluit hæc Decretalis inducere in Sacerdote, cuius officium est nulli nocere, omnibus autem velle prodesse, ut hic dicitur, & in c. Denique, 14. q. 5. & sic Sacerdos non debet nocere alteri, neque in veritate neque quoad opinionem, quia non debet inservire uni, & alteri displicere, & idem prohibetur advocatus officium exercere, ut hic per Abb. in 1. notab.

4 **T**ene igitur distinctionem esse inter Clericos, & Sacerdotes: nam Clerici etiam in sacris, & beneficiati in foro Ecclesiastico possunt esse Advocati etiam pro laico, præterquam in causa sanguinis, ut dixi c. 1. num. 7. & num. 23. supra eod. sed Sacerdotibus hoc non licet etiam coram iudice Ecclesiastico, nisi in quatuor casibus hic exceptis: & ita tenet hic Philip. Pet. de Samp. & Innoc. in princ. in ver. Postulare, n. 2. in ver. Licetum. Jo. Andr. n. 4. Colle. n. 1. Bellam. num. 1. in ver. Postulare, & communiter moderniores sequentes, ut testatur Abb. Siculus n. 5. vers. Et ex his sentit. Idem tenet Specul. in ritu, de Advocat. vers. Sacerdos. Primus casus hic exceptus, in quo Sacerdos potest esse Advocatus, est pro seipso. Secundus pro Ecclesia sua: & hinc collige secundum Abb. hic in 2. notab. causam Ecclesia non dici causam propriam ipsius Rectoris, cum hic ponatur ut diversa: ad idem textus in cap. 1. supra eod. ubi hoc ipsum notat idem Abb. in 2. notab. Tertius casus hic exceptus est pro coniunctis, pro quibus tamen ita demum licet Sacerdoti postulare, si necessitas imminet, ut dicitur in textu: nimirum quia propter impotentiam nequeunt habere advocatum, vel non aequè bonum sicut Sacerdotem: prout hanc litteram exponit gloss. 1. Abb. Antiqui. num. 1. in ver. Necessitas. Host. num. 7. in eod. ver. Collec. num. 3. Abbas Siculus in 2. notab. & reliqui omnes arg. l. Exagendi, c. De Procurator. & licet limita quod de coniunctis generaliter dixerunt Innocent. & alij in c. 1. supra eod. Dicuntur autem coniuncti qui recensentur in l. Sed & hæc persona, ff. De Procur. & plenius in c. Infames, §. Nam ut præmissimus, vers. Alij enim omnes, 3. q. 7. & latè per Anchar. in d. c. 1. in 1. notab. supra eod. ac præter eos etiam consanguinei, & affines usque ad quartum gradum, ut l. Petitionem, §. Licentiam, c. De Advoc. divers. iudic. & c. Non debet, infra, de consang. & affinis. Secundum Host. hic n. 7. in ver. Con-

De Postul. c. Cum Sacerdotis.

1 **junctus.** Sed quoad affines hodie hoc intelligas ex legitima copula, quia alinitas ex fornicatione relictæ est ad primum, & secundum gradum à Concilio Tridentino in c. 4. sess. 24. de reform. matrim. Coniuncti etiam dici possunt cõjunctio-
 10 **ne spirituali** Confratres, seu Clerici ejusdem Ecclesia, vel Canonice, arg. c. Cum R. Canonice, supra de offic. deleg. & tenet hic gloss. 2. Hostien. ubi supra vers. Et etiam de Canonico. Anchar. in 2. notab. Abb. num. 4. & perique alij: licet Cardin. contra in 5. quest. Sed dic ut proxime dicam de amico. Quinimò conjunctus dici potest etiam amicus intimus fraternam charitatem dilectus, arg. l. Nemo dubitat, §. Qui frater, ff. de heredi. insti. l. Lata, §. Amicos, ff. De verb. signifi. Quod satis potest permitti si non pecunia, sed Dei charitas operetur, ut inquit Hostien. loco citato, quem totidem verbis sequitur Joan. Andr. num. 12. Butr. n. 18. Anchar. ubi supra, licet Abb. num. 4. videatur hoc in dubium revocare, & contrarium tenet Cardinalis in 4. quest. magis placet primum quoad potentiam excedendi advocatus officium, licet secus sit quoad potentiam agendi sine mandato, ut per Butr. ubi supra. Ad quod vide quod scripsi in c. Cum M. num. 9. supra de Constit.

12 **Quartus casus** hic exceptus, in quo licitum est patrocinari, est pro miserabili persona, nempe Vidua pupillo, orphano, & consumilibus, de quibus in c. 1. & 2. 87. dist. & in c. 1. & 7. 88. dist. & per Innoc. & DD. in c. Significandis, supra de off. deleg. & hoc intellige etiam si non imminet necessitas, id est timor oppressionis, argum. leg. Vmce, §. Quod si pupill. vers. Præsertim, c. Quand. Imper. inter pupill. & vidu. nam conditio illa quæ habetur in hoc cap. ibi, si necessitas imminet: videtur referenda ad coniunctas dumtaxat, non autem miserabiles personas, de quibus textus loquitur disjunctive per dictione, Aut, c. Nos in quemquam, 2. q. 1. Quod videtur ex mente gloss. 2. hic sumat, hanc Decretalem restringi quodammodo ad necessitatem quantum ad conjunctas: quæ sentiat non quantum ad miserabiles. Ex quo infero pro miserabilibus personis possit Sacerdos esse Advocatus etiam si divites sint, ut scripsi plenè in c. 1. m. 7. declaratio-
 13 **ne, supra eod.** Fateor tamen dari casum, in quo non sufficit ut persona sit miserabilis, nisi imminet necessitas, videlicet si Clericus vellet esse Advocatus pro aliquo miserabili contra Ecclesiam suam: hoc enim ei liceret tantum necessitate imminente, ut hic per Hostien. num. 9. vers. Quinimò, & Joan. Andr. num. 7. & dicam infra num. 20.

14 **Secundo nota** ex secunda parte textus usque adeo prohibendum esse Clerico Procuratoris, vel Advocati officio fungi pro extraneis contra Ecclesiam, à qua (id est ab Episcopo secundum Abb. Antiqui. hic in fin.) vel in qua beneficium obtinet, ut ex hoc cap. spoliari possit beneficio tanquam ingratus, ut hic est casus secundum omnes: & sic spoliari, scilicet de facto, quia titulo est ipso jure privatus, secundum Hostien. num. 13. in ver. Spoliari, & Joan. Andr. num. 8. & est simile in liberto, quia contra Ecclesiam testificatur, vel agit, in servitutem revocatur, cap. De famulis supra de serv. non ordinar. & Prosp. Fagn. in 2. part. primi Decretal.

16 **ex hoc infero** Doctores, ut Vasallus non possit esse Advocatus vel Procurator contra Dominum, alias tanquam ingratus possit seudo privari, ut in tit. In quibus causis seudo amittit, in Vsb. seudo. arg. huius Decretalis, ut hic in gloss. ult. & per Abb. n. 3.

17 **Sed circa hoc** declara primum hunc textum, ut procedat in beneficio gratuito. Secus verò si quis obtinerit beneficium ab Ecclesia, vel civitate ex causa remunerationis, & pro servitijs impensis, quia tunc beneficium non est gratuitum; & idem Clericus, aut Vasallus non possit eo spoliari propter susceptum minus Advocatus, vel Procuratoris contra Ecclesiam, vel Dominum seudo, ut tenet Specul. de Advocat. 5. 1. vers. Sed nunquid potest, num. 22. & hic firmant, Vincentius, Abb. Antiqui. num. 2. in ver. Clericus. Joan. Andr. num. 5. Butr. n. 13. & Abbas Siculus, num. 3. qui ex hoc deducit, ut
 18 **Doctores habentes** salarium à civitate non prohibeantur contra eam minus advocatus officium suscipere, quia illa non est donatio gratuita, sed quædam remuneratio: ad quod est bonus text. in l. Aquilus Regulus, ff. de donat. ubi quod donatur Magistro ratione discipline, non est mera donatio, nec indiget infirmatione. Et quod concessio à Principe facta propter benemerita, seu ex causa remunerationis, revocari non possit etiam ingratitudo superveniat, per textum in l. Si pater, §. Si quis, ff. de donat. tradit Alex. cons. 216. mon. 2. lib. 2. Felin. in cap. 1. num. 10. vers. Secunda dispositio, supra de rescript. Dec. cons. 126. Provenit, num. 4. & adde in proposito quod scripsi in c. Consultationibus, n. 62. & seqq. inf. de Cler. egrot.

20 **Declara secundo** hunc textum, ut vendicet si bilocum si Clericus contra Ecclesiam suam minus advocatus, vel procuratoris suscipiat pro persona extranea: nam littera dicit pro extraneis. Ergo à contrario sensu pro conjunctis strictè sumptis, vel pro miserabilibus si necessitas imminet, non potest ob id spoliari, ut contra Vincentium, qui litteram ibi, pro extraneis supplebat, maxime firmant hic Abb. Antiqui. num. 3. Host. nu. 9. vers. Quinimò, Joan. Andr. n. 7. Butr. n. 14. Abb. Sicul. num. 6. & communiter DD. de quo tamen dic plenius ut per Specul. de Advoc. num. 19. inferentes ex hoc ut si Vasallus sit Advocatus, vel Procurator pro conjuncto contra Dominum, non possit ob id seudo privari, ut per Abb. Antiqui. loco citato Collec. num. 5. & Specul. d. tit. de Advoc. num. 30.

DE HIS QUÆ VI METVS

Causa fiunt.

Cap. Perlatum

S V M M A R I V M.

1 **P**rofectio metu mortis emissæ obligat, nisi spontè rarietur. & n. 5. & seq.

2 **Mortales agere** non possunt ad recuperationem fororis & Monasterio egressæ sine consensu Abbatissæ.

- Abbas, vel Abbatissa possunt esse in iudicio sine consensu Monachorum, & Monialium ibidem.
- 3 Metus mortis qualiter probetur.
- 4 Metus mortis in actibus à libera voluntate pendentibus infert actum ipso iure.
- 5 Professio timore mortis emissa non est nulla, nisi metus fuerit inuolatus in ordine ad professionem extorquendam.
- 6 Metus mortis praesumitur semper durare quamdiu vivit is, qui metum incussit. Declaratur n. 10. vers. Limita.
- 7 Metus continuus per patientiam non purgatur.
- 8 Silentium quando habeatur pro dissensu.
- 9 Religionem ingrediens timore mortis quando, & qualiter teneatur protestari.
- 10 Protestatio dat anxi metum mortis, an & quando sit scienda coram probis viris.
- 11 Mulier quae metu mortis Religionem intravit potest quandoque exire, & matrimonium contrahere, nisi mortuus viro ingressum rataverit.
- 12 Professio metu mortis an statim cessante metu conseatur professionem ratificasse.
- 13 Intellectus. 2. de Regular.
- 14 Professio expressa non infertur ex metu, nisi cadente in constantem virum.
- 15 Protestatio debet esse vestita in timore.
- 16 Professio tacitam impedit qualiscunque metus, aut praesumptio, vel protestatio ibidem.
- 17 Regularis, qui ex causa nullitatis professionis à monasterio exivit, de iure communi potest in saeculo remanere quamvis causa nullitatis dislucatur.
- 18 Secus post Concilium Tridentinum.
- 19 Professio nulliter an possit in foro conscientiae à Monasterio exire non servata forma à Concilio Tridentino praescripta.
- 20 Professio in conventu non designato ad recipiendos Novitios contra formam decretorum Clementis VII. an possit vivere ad saeculum redire tam intra, quam post quinquennium à Tridentino Concilio praescriptam in c. 19. sess. 25. de Regul. c. n. sequensque in fin.
- 21 Professio in conventu non designato ad recipiendos Novitios, haec expressè, nec tacite fieri potest.
- 22 Professio appellacione venit etiam tacita, & non sequenti. Professio expressam, qui non potest emittere, nec potest tacitam, ibidem.
- 24 Professio expressa an sit maioris virtutis, quam tacita.
- 25 Professio etiam tacita sublata est à Trid. Concilio c. 15. sess. 25. de Regul.
- 26 Restitutio adversus lapsum quinquenni ad deducendam professionem nullitatem quibus clausula concedatur & n. 33. & 38.
- 27 Professio in locis non designatis ad recipiendos Novitios an sint obligati ad Religionem in genere. & n. 32.
- 28 Professio infra annum probationis emissa de iure an obliget ad Religionem in genere. & n. seq. & n. 31. Professio emissa in Religione non approbata an obliget ad Religionem in genere ibidem. & n. 30.
- 34 Obligatio ad Religionem in genere an dirimat matrimonium postea contractum
- 35 Professio in conventibus non designatis ad recipiendos No-

- 36 Professio in conventibus non designatis ad recipiendos Novitios infra quinquennium, & coram Superioribus regularis, & Ordinariis, & n. 37.
- 37 Professio in conventibus non designatis ad recipiendos Novitios infra quinquennium, & coram Superioribus regularis, & Ordinariis, & n. 37.
- 40 Professio per vim, & metum elapso quinquennio à die professionis, etiam si praetendant vim & metum semper durasse, non sunt audiendi nisi infra quinquennium reclamaverint.
- 41 Vi in professu in Monasterio Monialium est illicito excipiendus non obstat lapsus quinquenni.
- 42 Notorium facti permanentis nulla eget probatione.
- 43 Ordo iudicij in notorijs non requiritur.
- 44 Lex non debet esse nutritiva peccati.
- 45 Professio tacitam Concilium Tridentinum per praesentiam quinquenni non inducit, sed audientiam denegat. & n. 29.
- 46 Professio tacita an sit à Concilio sublata, & quando incipiat, & finiat.
- 47 Professio, & votum requirunt consensum iure naturae divinum.
- 48 Consensus defectus in matrimonio tam carnali, quam spiritali suppleri non potest. Professio nulliter non potest cogi ad iteram professionem ibidem.
- 50 Restitutio in integrum contra professionem non datur, etiam si dolus interceperit.
- 51 Quaestio solutio.
- 52 Episcopus, aut Capita ordinum non possunt restituere regulares adversus lapsum quinquenni.
- 53 Decretum Clementis VIII. de Novitijs ad habitum & professionem non recipiendis ad quos terminos restringatur.
- 54 Actus gestus à Superioribus non legitime professi sustineri possunt ex communi reputatione.
- 55 Restitutio in integrum adversus lapsum quinquenni an possit iuste denegari nulliter professi.
- 56 Litterae S. D. N. Urbani de admittendis professis in locis non designatis ad novam professionem qualiter intelligenda.

PERLATUM. Si quis timore mortis postea ratum non habens Religionem profiteatur, exire, & matrimonium contrahere poterit. Secus si à principio, vel ex post facto liberè consenserit. Hoc dicit. Secundum Joan. Andr. & DD. communiter, vel brevius secundum Baldum: Velum susceptum metu mortis non obligat, si non est spontè ratificatum. Et sunt duae partes. Prima narrat factum. Secunda dat iudices, ibi, Ideoque.

Nota primo ibi, Ad instantiam sororum, Religiosos agere posse contra eorum professum, qui dimisso habitu à Monasterio exivit, eumque iudicialiter repetere. Ad hoc l. 1. & quod ibi notatur, ff. de vendit. Intellige de consensu Superioris; alias enim Monachi, seu Moniales agere non possunt per se sine Abbate, seu Abbatissa, cap. Causam, infra de iudic. Nec refragantur verba huius textus, ad instantiam sororum, quia intelliguntur de Priorissa, & Monialibus, ut colligitur ex vers. Ideoque. solum tamen Abbas, vel Abbatissa, seu Priorissa bene potest esse in iudicio sine consensu Monachorum, vel monialium, arg. cap

- cap. Edoceri, supra de rescript. & expressus in cap. Abbates, 18. quae. 2. & hoc tenet Innocentius in princ. in ver. Sororum, qui supplet, & Priorissa, quia ipse sine Priorissa non possunt agere, sed ipsa sine eis potest, & sequantur Hostien. num. 3. in ver. Sororum, Joan. Andr. num. 5. Abb. num. 3. & alij communiter, sicut Butr. num. 13. dicit & non bene solum Abbatissam absque Monialium consensu non posse in iudicio esse pro recuperatione Monialis, quae dicitur fugisse. Motus fortè ex littera ibi, [Priorissam, & Moniales ante vestram praesentiam convocantes.] Quod tamen non obstat, quia hic contingit in facto, ut actio fuerit intentata conjunctim nomine Priorissae, & Monialium, ut patet supra ibi, ad instantiam Sororum, Unde merito omnes fuerunt vocandae, & intelligitur per Procuratorem, & non per se, cap. 2. de iudic. lib. 6. Joan. Andr. hic num. 8. Sed hinc non sequitur ut à principio Priorissa non poterit agere sola ad recuperationem suae Monialis.
- 3 Secundò nota irritam esse professionem emissam timore mortis, & observata praticam probandi iustum metum, ut articuletur in probanda comminatione mortis quod evaginato gladio in loco solitario minatus est, & sic ad actum propinquum morti est devenit, secundum Anton. de Butr. hic in notab. num. 4. & Joan. de Anan. num. 1. talis enim metus dicitur cadere in constantem virum, ut l. Nec timore, & l. Ipsi quidem, ff. Quod met. cau. Hostien. hic num. 2. in ver. Evaginato gladio. & Joan. Andr. num. 3.
- 4 Unde non mirum si in actibus à libera voluntate pendentibus timor mortis ipso iure inficiat actum, ut hic per Butr. num. 9. in 3. notab. Quod tamen notabiliter limita, dummodo metus mortis fuerit incussus in ordine ad extorquendam professionem iuxta terminos hujus Decretalis. Alias enim si metu mortis ex infirmitate, vel naufragio, aut conscientia, scelerum, vel aliter sibi imminetis, aut etiam ab homine incusso quis profiteretur, professio non esset nulla, ut probatur in cap. Sicut, in secundo, infra de regular. & dixi plenè in cap. 2. num. 31. eod. tit.
- 6 Tertio nota ibi, Viri de medio sublato, & ibi, postmodum ratum habuisse, metum praesumi semper durare quamdiu vivit ille, qui metum incussit; & sic causa metus perdurat, prout hic not. Innocent. num. 1. in ver. Ratum, dicens metum mortis non tantum imminere quando gladii erant praesentes, sed toto tempore quo vivit Maritus, qui potestatem necis habebat super eam ex quo capitaliter eam persequeretur, argum. ad hoc cap. Litteras, §. fin. infra de rescript. spoliat, & l. Si per impressionem, c. Quod met. cau. & sequitur totidem verbis Hostien. num. 10. vers. Cave tamen. Nam cum metus non fuerit instantaneus, sed continuus usque ad mortem Mariti per patientiam non purgatur secundum Jo. de Anan. num. 10. & silentium habetur pro dissensu, ubi praecessit dissensus, nisi medio tempore supervenerit causa consentiendi, l. 2. §. Voluntate, ff. Solut. Matrim. Bald. hic num. 2. Quod adeò verum est ut durante causa metus nec teneatur protestari, quia sicut timor mortis excusat à reclamatione, ut hic, ita & a protestatione, ut sentit glo. 1. vers. Quid si non audeat protestari, per textum in l. Generaliter, §. Ipse, c. De reb. credit. ubi dicitur

qui Sacramentum sibi illatum dare recusat, vel hoc attestetur, vel si forte non audeat, habeat sibi in ultima provocatione repositum auxilium, arg. cap. Non satis, in princ. 39. q. 2. dummodo tamen id consistat in iudicio secundum glossam & Hostien. num. 3. vers. Quid si non audeat, qui tamen subdit hoc casu protestationem fieri debere coram alijs probis viris, ut hic, & in cap. Si infus, infra de appellat. & cap. Pastoribus, §. final. supra de offic. ordin. Et cum eo transit Joan. Andr. num. 12. in gloss. ibi Camana. Licet hoc non placeat Abbatibus, quia potuit timere ne sua protestatio à probis viris revelaretur Marito, Unde putat satis esse ut metum probet si non audeat protestari, ut in cap. seg. & in c. Ad aures, infra eod. Sed ut intelligit Hostien. dummodo protestatio coram probis viris tunc fieri possit ut ipsemet declarat num. 13. & mox dicitur.

Limita nunc praedicta duobus modis. Et prima ut procedat dummodo Maritus sit ita potens, ut Mulier versimiliter non poterit sine metu mortis confugere ad locum tutum; & hoc tenet Innocent. hic num. 1. in ver. Ratum, ait enim, (Et intelligo hunc metum praesentem, cum semper possit occidi per maritum, quia ita potens erat, ut non posset habere locum, ad quem confugeret sine timore mortis,) ut l. Metum, in princ. ff. Quod met. cau. Unde toto tempore vitae eius non praesumitur ratificatio. Sequitur Abb. n. 15. vers. Ultimo nota, ex glossa, post Hostien. num. 10. vers. semper enim, & num. 13. ubi ait [Quod autem supradixit, quod quamdiu vivit maritus videatur semper metus fuisse praesens, intelligendum est, quando ad alium aliquem locum non poterat tuto confugere, dum tamen & hoc frequenter protestaretur in Capitulo, vel saltem coram Abbatissa, si & hoc tuto fieri poterat; alioquin nec ei imputaretur, arg. in eo quod legitur, & not. in cap. Si infus, infra de appellat. Imputaretur autem si non fecisset, quod tuto, & commode facere poruisset, arg. cap. Faciat, 22. quae. 2. & quod legitur, & notatur in cap. Sessitatus, §. 1. supra de rescript.

Deinde limita ut post Concilium Tridentinum in cap. 19. sess. 25. de regular. hoc non procedat si elapsum sit quinquennium à die professionis; tunc enim live metus semper duraverit, sive non, & sive iterum protestata, sive non audiri non poterit ad deducendam causam nullitatis suae professionis, ut dicam infra num. 40.

Quarto nota ex fine litterae, mulierem, quae metu mortis Religionem intravit posse quando- cunque exire, & matrimonium contrahere, nisi mortuo viro ingressum huiusmodi ratum habuerit.

1 Ambigui tamen juris est, an mulier censetur ingressum ratificasse eo ipso quod scrivit maritum obiisse, & non reclamavit. Quidam dicunt expectandum per mensem, arg. c. Constat, l. quae. 1. Quidam per duos menses, arg. c. Ex publico, infra de convers. coning. Alij dicunt expectandum per annum, ut in c. 2. de Regular. Alii verò sentiunt ingressum censeri ratificatum eo ipso quod marito de medio sublato mulier non exivit à monasterio. Et hoc tenet Innocent. in d. cap. 2. num. 3. ait enim, (Si per metum vivit, vel professus est, vel tonsuram accepit quamdiu

metus ducit, non sit ei præjudicium, sed eo cessante, nisi in continenti exeat, ratum habere videtur, & allegat hanc Decretalem. Communiter tenetur hoc esse arbitrium arg. l. *Constitutio*, §. *Constituta*, ff. *De verbis obligat.* & cap. *De causis*, supra de *offi. delegat.* Et ita concludit Innocent. hic num. 2. vers. *Nos dicimus hoc remanentem arbitrio iudicis*, Host. num. 10. in *fin. vers.* *Ipsi autem mortui*: oportebit enim iudicem arbitrarè ex qualitate personæ, & ex diuturnitate temporis an tacite approbaverit ingressum perseverando in monasterio per aliquod tempus post obitum mariti. Et hanc esse communem Doctorum opinionem testatur Abb. hic num. 13. Sed tu adverte quia contra eam videtur textus in d. cap. 2. de *regular.* ubi qui in legitima ætate per vim ingressus est monasterium, potest quandoque exire, nisi cessante metu poterit reclamare, & infra annum non reclamaverit, ut ibi not. gloss. *fin.* Innocent. Hostiens. Joan. Andr. & omnes. Ergo non est arbitrium iudicis infra quod tempus exire possit, cum ibi sit præfixum unius anni spatium ad exeundum. Unde pro solutione tu distingue ex mente Innocentij hic num. 2. & Hostiens. num. 11. vers. *Item hoc intelligendum.* Aut mulier expressè voluit, vel solemniter velum accepit; quo casu ingrediendo monasterium voluisse videtur; & tunc censetur votum tacite ratificare, si cessante timore in monasterio perseveret. Et hoc primo casu procedat communis opinio, ut relinquatur arbitrio iudicis infra quod tempus censetur votum ratificasse. Aut sine solemnitate velum accepit, nec verbo voluit; & tunc non intelligitur ratificare, ut notatur in cap. *Ex parte*, de *Regular.* nisi cessante metu per annum tacendo, & dissimulando in Religione perseveraverit. Et ita procedat textus in d. cap. 2. de cuius intellectu vide quod scripsi in cap. *Can. virum*, num. 7. de *Regular.*

4. Item pondera aliam notabilem differentiam, quam ponit Innocent. hic num. 3. inter professionem expressam, & tacitam, quæ inducitur ex susceptione veli conversionis, seu habitus professorum, ut in c. 1. de *regul. lib. 9.* & Clem. *Eos*, eod. tit. Nam ad irritandam professionem expressam requiritur probatio metus cadentis in constantem virum nec aliter protestatio relevat, quia protestatio debet esse vestita iusto timore, cap. *Can. M. de Constitut.* Secus in professione, quæ tacite inducitur per susceptionem habitus, quia illam impedit qualiscunque metus, vel etiam alia præsumptio, vel protestatio super hoc habita. Unde si patris comminationibus habitum quis suscepisset, illum posset dimittere, cap. *Præsent.*, 20. *quæst.* 3. Et est ratio diversitatis secundum eum, quia votum, seu professio fit per verba expressa, quibus standum est, donec legitime probetur oppositum; sed ex susceptione habitus oritur sola præsumptio professionis, quæ de facili tollitur per contrarium præsumptionem: nam una præsumptio elidit aliam, & quandoque ad invicem colliduntur, ut in c. *Inter cetera*, infra, de *presumpt.* & notatur in c. *Transmissa*, *Quæst. 11. sui legit.* Et cum opinione Innocent. transeunt Host. num. 12. vers. *Item dissimulatio*. Joan. Andr. n. 9. vers. *Item dicitur*. Card. num. 4. in 3. *quæst.* vers. *Dicit etiam Anchar.* num.

6. & alij communiter. Nec refragetur quod in hac Decretali intervenit sola veli susceptio, & tamen Papa mandat requiri an metu mortis mulier religionem intraverit, quoniam hoc idem est quia dicta mulier affirmabat in facto sic contigisse secundum Abb. hic in *fin.* Vel concedatur cum hoc cap. haberet locum quando mulier solemniter recipit velum: tunc enim minæ præcedentes non impediunt ratihabitionem, sed requiritur metus cadens in constantem virum, quia qui suscepit habitum cum solemnitate, perinde habetur ac si verbo voluisset. Secus si velum suscepit sine solemnitate, qui tunc sola minæ sufficiunt. Et pro hac solutione Abbas facit prima distinctione Innocentij, de qua supra num. 13. vers. *Vnde pro solutione*, ubi quoad inducendam ratihabitionem ingressus, & equiparantur professio expressa, & solemnitas susceptionis veli. An autem metus reverentialis annullat professionem, vide per Abb. in cap. *Can. virum*, num. 8. *infr.* eod. ubi contra Butr. tenet solum metum reverentialem non sufficere, nisi præcesserint minæ, vel verbera aut pater sit terribilis, eique subscribunt *Conart. de sponsal. part. 2. c. 3. §. 6. num. 7. & 8.* & alij recentiores licet primam opinionem teneat gloss. in c. *Præsent.* in *ver. Patrem*, 20. *quæst.* 3. Hypopolit. de *Matril. sing. 347.* incip. *Matrimonium*, num. 3. Nauarr. *consil. 5. Ex sexdecim*, num. 2. de *elect.* & *conf. 10. Quædam puella*, num. 4. *hoc tit.* & alij complures.

7. Ultimo nota secundum Abb. num. 3. quod si professus qui è monasterio exivit iustam causam timoris seu nullitatis suæ professionis deducat, interea non compellitur redire ad monasterium nisi prius discutatur iustitia causæ allegatæ. Unde Papa hic præcipit ut mulier, & maritus ejus absolvantur recepto juramento de parendo mandatis Ecclesiæ, & causâ prius examine tur. Verum hodie hoc est abrogatum per Concilium Tridentinum in cap. 19. *sess. 25. de regular.* quo statutum est, ut quicumque Regularis prætentendat se per vim, & metum ingressum esse Religionem non audiatur, nisi intra quinquenium causas nullitatis deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario. Quod si antea habitum spontè dimiserit, nullatenus ad alegandam quamcumque causam admitatur, sed ad monasterium redire cogatur, & tanquam Apostata puniatur. Atque ita non est amplius locus huic Decretali secundum quam Regularis qui exivit è monasterio ex causâ nullitatis professionis non cogitur redire, sed potest remanere in seculo, dum causâ nullitatis discutitur.

19. Hoc decretum Concilij multi existimant non habere locum in foro conscientie asserentes nulliter professum non solum posse, sed quod magis est etiam debere data occasione à monasterio fugere tam infra, quam post quinquenium: Sed horum opinionem falsam, & perniciolam esse, latissime ostendimus in cap. 2. *infr.* de *Regular.* Sed quoniam alij putant etiam in foro externo dispositionem Concilij procedere in impedimentis temporalibus dumtaxat, puta metus, defectus ætatis, & consimilibus non autem in perpetuis; Et ideoque professos in conventibus non designatis ad recipiendos Novitios contra formam Decretorum Clementis VIII., vel

vel aliis nulliter ex perpetuo impedimento posse quandoque etiam elapso quinquennio, & non servati forma à Concilio præscripta à Religione exire, & uxorem ducere, opere pretium putavimus hujas doctrinæ veritatem diligenter examinare.

20. QUERO igitur, An professi in conventu non designato ad recipiendos Novitios contra formam Decretorum Clementis VIII. possint liberè ad seculum redire tam intra, quam post quinquenium à Tridentino Concilio præscriptum in cap. 19. *sess. 25. de regul.*

Quæstio proposita implicite continet dubia infrascripta.

Primum est an hæc Decreta Clementis irritas decernant professiones non solum expressas, sed etiam tacitas.

Secundum an professi contra formam ipsorum decretorum remaneant saltem obligati ad Religionem in genere, ita ut propterea ad seculum redire non possint, sed teneantur eligere aliam ex Religionibus approbatis.

Tertium est an sic professi teneantur nullitatem suæ professionis deducere infra quinquenium, & coram Superiore suo, & Ordinario, adeo ut quinquennio elapso amplius audiri non debeant.

21. Quoad primum cum decreta Clementis annullent professiones in locis non designatis per hæc formalia verba: *Receptiones vero, & professiones quaslibet eorum, qui contra huiusmodi decretum nostrum admisisse fuerint nullas, & irritas esse ex nunc decernimus, & declaramus*: manifestum videtur decerni irritas professiones tam expressas, quam tacitas.

22. Primum quia simpliciter, & indistinctè loquuntur de professione, cuius appellatione verè, & propriè etiam tacita comprehenditur, ut probatur in c. primo ibi (professionem per hoc fecisse) atque ibi (præsumitur veraciter esse professus) de *regular.* in 6. & in Clement. *Eos*, ibi (hoc ipso decernimus esse professos) eod. tit. Et passim alibi: In quacunque enim materia etiam odiosa fit lata interpretatio quatenus patitur verborum proprietatis. *Can. lege*, ff. de *testam.* Decius in *Rubrica infra de iudicis*, in *prima lectione* num. 76. & *conf. 534.* Procedendo breviter, n. 5.

23. Deinde quia cum huiusmodi decreta irritent professionem expressam, ut apud omnes est in confesso censetur irritam decernere etiam tacitam, quæ in substantia non differt ab expressa, sed cum illa eodem jure censetur, ut in d. cap. 1. ibi: (nisi eo completo professionem faciat in sequenti, vel habitum religionis suscipiat, qui dari profitentibus consuevit) & in c. *Significatum*, ibi: (Si decimum quartum annum compleverit, cum religionem intravit, seu post decimum quartum annum professionem à se prius factam ratam haberit) de *regul.* cum concord.

Ideoque ubi tunc prohibetur professio expressa, censeri prohibitam etiam tacitam post Marian. Socum, quem citat tradit Philip. Prob. in d. c. 1. n. 4.

24. Quinimo si aliqua differentia considerari possit, illa esset, quia professio expressa aliquando est majoris virtutis, quam tacita: ut patet ex dictis supra num. 13. vers. *Vnde pro solutione*,

& num. 14. & probatur in c. *Constitutionem*, de *reg. in 6.* ubi professio expressa infra annum emissâ in Religionibus non Mendicantibus, illi religioni præcisè, quam quis est professus: tacite verò facta non illi specialiter, cuius habitus est susceptus, sed generaliter alicui religioni recipientem obligat. Ergo si Clemens fultulit professionem expressam; censeri etiam debet fultulisse tacitam, quod minus est.

25. Et propterea cum decretum Tridentini Concilij cap. 15. *sess. 25. de regul.* eodem modo indistinctè nullas decernat professiones factas ante 16. annum completum, & non peracto anno probationis: S. Congregatio declaravit eo decreto etiam professionem tacitam comprehendendam. Ac similiter Sixtus V. cum in Constitutione contra illegitimos edita prius itauisset, ut nulla esset professio emissâ ab illegitimis ex incestu, vel sacrilegio, nec non ab alijs illegitimis, vel criminosis, aut ære alieno obnoxio contra formam ibi præscriptam: postea in alia constitutione edita super dubijs in priori Constitutione emergentibus hoc ipsum aperte declaravit his verbis: (sed cum eadem ratio vigeat in tacita professione emittenda, quæ militat in expressa, ita ut in quibusvis ordinibus, & religionibus, neque etiam tacita professio quorumcumque religionum induci possit, nec inducta intelligatur, nisi in receptione Constitutionis forma servata fuerit.)

Præterea aut professio tacita est minoris virtutis, quam expressa, ut patet, aut majoris, si minoris, juxta text. in d. c. *Constitutionem*, & reg. *expressa nocent*, &c. ergo sublata est ex decretis Clementis à fortiori & ex majoritate rationis: ad reg. c. *Cui licet*, & c. *Can. in cunctis*, in *prin.* ubi gloss. Joan. Andr. Abb. Imol. & alij notant, de *elect.* Si patris, seu æqualis virtutis juxta reg. l. *Cum quid*, ff. *Si cert. pec. de qua per Bald.* in l. *3. ff. de testa. tute*: & tunc quoque tacita professio censeri debet sublata à pari, seu ex identitate rationis, ut dicitur in prædicta Sixti V. Constitutione, inspecto tempore, quo nondum redacta fuerat ad terminos juris per Clem. VIII. & notat Prob. in d. c. 1. de *regul. in 6.* Si majoris quod esset contra omnes juris regulas adhuc tamen idem dicendum, quia decreta Clementis irritant receptiones, & professiones, quaslibet, &c. de natura autem illius dictionis, quaslibet, cum sit universalis, l. *Si plurius*, ubi gloss. Bart. & DD. de *leg. 2.* est comprehendere etiam ea, quæ aliis non comprehenderentur, cap. *Solus*, in *ver. Quæcumque ligaveris*, de *maior. & obed. Salyc.* in l. 2. n. 9. C. de *noxal. Rom. conf. 31. Viss. his*, num. 2. ubi Mandos. in *apostill.* id pluribus exemplis confirmat.

Ac denum si decreta Clementis tacitam professionem non sustulissent, redderentur omninò elusoria, quia Superiores Regulares qui prohibent novitios ad professionem expressam admittere possent illos admittere ad tacitam permitiendo eos per annum deferre habitum indistinctum vel illico expleto anno probationis habitum professorum illis concedendo juxta d. c. 1. & Clem. 2. de *regul.* aut admittendos eos ad actus, qui à solis professis fieri consueverunt, juxta c. *Palata*, extr. eod. contra expressam mentem Clementis, qui ad Religionem reformationem necessariam

putavit prohibere ne in Conventibus præsertim majore reformatione indigentibus singuli ad religionem venientes passim recipentur. Certum est autem Constitutionem utcumque juris communis correctoriam extendi debere ad casum alius non comprehensum quando alioquin esset frustratoria, & nullum foret effectum, nisi extenderetur. Felin. in c. *Translato*, circa fin. de *Constit.* Bart. in *repet.* l. *Omnes populi*, in *penult.* col. ff. de *inst. & iur. Jas. in *auch.* quas *attributiones*, c. de *sacrof.* Eccl. & Rom. d. *conf.* 31. n. 2. vers. *Quoniam*.*

26 Atque hunc sensum semper admisit S. Congregatio Regularium, quæ professiones non solum expressè emissas in locis non designatis habuit pro nullis, atque irritis, sed & tacitas nunquam admisit in casibus contingentibus: & in restitutionibus, quas censuit concedendas adversus lapsum quinquennij professis in Conventibus non designatis non consuevit apponere clausulam illam in alijs restitutionibus apponi solitam, videlicet (dummodo professionem, ut præfertur emissam tacite, vel expressè non ratificaverit) nimirum quia professio hujusmodi nec expressè, nec tacite rata haberi potest, cum impedimentum decreti irritantis semper daretur.

Itaque quoad hoc primum dubium videtur concludendum sic professos neque expressè, neque tacite esse alligatos illi Ordini in specie in quo professionem emisissent.

Videmus nunc an saltem sint alligati Religioni in genere, quod est secundum dubium superius propositum.

27 Pro solutione præmittendum est ex dispositione juris professionem emissam infra annum probationis in Ordinibus Mendicantium, non 28 obligare præcisè ad illum Ordinem, in quo fuit emissam, sed ad Religionem in genere: in alijs vero Ordinibus expressè emissam illam Religioni præcisè obligare, quam quis est professus: tacite autem factam non illi specialiter, cujus habitus, sed generaliter alicui Religioni. Jura sunt aperta in c. *Non solum*, & cap. *Constitutionem*, de *regul.* in 6. Quamvis autem prædicti Canones loquantur in casu professionis emissæ, infra annum probationis, tamen DD. ob rationis identitatem ubique interpretati sunt illos habere locum etiam in alijs casibus nullitatis professionis præterquam ex defectu consensus. Et propterea professos in Religione à Sede Apostolica non approbata remanere obligatos ad Religionem in genere censuerunt plerique in c. *in devota*, lib. 6. idemque de professione emissæ in manibus Truffarorum post Joan. de Deo scripsit Specul. in *tit. de stat. Monach.* num. 45. Et de viro, qui fingens se feminam professus fuit in Monasterio Monialium Butr. in c. *Potestatem*, de *regul.* num. 10. & Abb. in c. *Tuarum*, num. 7. de *privil.*

29 Supervenit deinde Tridentinum Concilium quod in cap. 15. sess. 25. de *regul.* statuit, ut professio in quibuscumque Ordinibus ante 16. annum completum emissam, aut non peracto anno probationis sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicujus regulæ, vel Religionis, vel Ordinis observationem, aut ad alios quoscumque effectus. Quibus verbis S. Congregatio re-

spondit sublatam esse obligationem ad Religionem in genere, & jura antiqua in d. cap. *Non solum*, & c. *Constitutionem*, in hoc esse correctæ.

Ceteram iam decretum Concilij in d. c. 15. quam declaratio S. Congregationis vendicant sibi locum in duobus illis casibus dumtaxat, in quibus loquantur, videlicet cum professio est nulla ob defectum ætatis, vel ob defectum anni probationis. Unde in alijs casibus nullitatis professionis remanent incorrecta jura antiqua, ut in hac ipsa materia anni probationis perpendit gloss. in d. cap. *Constitutionem*, in *ver. Præterea*, *Quoniam*, idque habuit pro constanti tam S. Congregatio Concilij, quam S. Congregatio Regularium in disputatione illius articuli: An professio emissam in Religione non approbata obliget profitentem ad Religionem in genere; supposuit enim pro indubitato obligationem ad Religionem in genere in casu illo non fuisse sublatam per decretum Conc. in d. c. 15. Licet valde anceps fuerit an verior esset opinio Joan. de Deo relati à Specul. ubi supra distinguens inter eum qui voluit absolute vitam mutare, & eum qui intendebat se obligare in certo Ordine tantum: vel potius opinio Franc. in c. *Constitutionem*, n. 4. existimantis generaliter, & indistinctè ex hujusmodi professione oriri obligationem ad Religionem in genere.

31 Ex præmissis inferitur, ut decretum Tridentini Concilij qua parte sustulit obligationem ad religionem in genere simili modo non sit extendendum ad professionem nulliter emissam extra conventus designatos ad recipiendos Novitios, ita ut propterea solutio questionis, an hujusmodi professio pariat obligationem ad religionem in genere, necne, non sit petenda ex Concilio, quoad ad hunc casum non pertinet, sed ex ipsismet decretis Clementis, & juris communis dispositione. Inspectis autem verbis ultimi decreti Clementis verius videtur sublatam fuisse hujusmodi obligationem ad Religionem in genere; nam in eaparte in qua Clemens decrevit receptiones, & professiones quascumque eorum, qui contra hujusmodi decretum admissi fuerint, nullas, & irritas esse; adjecit statim illa verba, *Ad quemcumque effectum*, quod non fecerat in primo decreto. Quemadmodum autem ex verbis illis Concilij (nullam inducat obligationem ad alicujus regulæ observationem, aut ad alios quoscumque effectus) Congregatio existimavit correctæ fuisse jura antiqua inducentia obligationem ad Religionem in genere; ita videtur respondendum eadem jura fuisse correctæ ex illis verbis Decreti, *ad quemcumque effectum*. Dicitio enim illa, *quemcumque*, universalis est, nihilque penitus excipit, d. c. *Solita*, vers. *Quodcumque ligaveris*, & ibi Abb. in *ultim.* not. de *maior. & obed.* & c. *si tibi absentis*, ubi Archid. in *vers. Quicumque*, de *preben.* in 6. & complectitur etiam ea, quæ alias non comprehenderentur, gl. in Clem. 2. §. *Dignitatem*, in *ver. Quodcumque*, de *vita & honestate Cler.* & gl. in Clem. 1. in *vers. Quibuscumque*, de *iudic.* quam singularem dicit Barbat. *conf.* 23. *Sapientissimus*, col. 2. lib. 2. eamque dictionem propterea cum ministerio videtur Clemens apposuisse, ut hac in parte se conformaret cum dispositione Concilij.

Et quamvis Concilij verba sint magis prægnan-

gantia, ac geminata, quam verba Decreti tamen cum præcipuis effectus professionis nullæ sit obligare ad religionem in genere, ut in d. c. *Non solum*, & cap. *Constitutionem*, certè illa verba, *ad quemcumque effectum* non alio videntur respectisse, quam ad tollendum hujusmodi obligationem præsertim verò quæ cum Sac. Congregatio declaraverit d. cap. 15. in illis verbis, *vel ad alios quoscumque effectus*, nihil disposuisse de voto, utique sublata obligatione quæ ex voto proficitur non apparet quis alius effectus possit provenire ex professione nulliter emissam in Conventu non designato, quam obligationis ad Religionem in genere. Unde hic effectus potissimum sublatus per illa verba, censeri debet. Ad text. in l. *Nominatum*, ff. *Deliber. & posthum.* & l. *si optio*, ff. *De opt. leg. Roman.* *conf.* 385. *vers.* Et huius est ratio, ne alioquin reddantur elutiora, cap. *si papa*, de *privil.* in 6. Rom. *conf.* 371. 295. *Donatio Patris*, col. 2. *vers.* *Præterea*, *Cravet.* *conf.* 201. num. 13. Atque hanc interpretationem videtur semper admisisse Sac. Congregatio Regularium in restitutionibus, quas concessit hoc casu adversus lapsum quinquennij, commisit enim Ordinario, & Superiori Regulari, ut ibi eis constitisset professionem emissam fuisse in loco, ut præfertur non designato, professionem nullam declararent, nec unquam coegit sic professos ad ingrediendam aliam Religionem ex Religionibus approbatis, prout fecisset, si eos Religionis hujus generis adstrictos cognovisset.

A quo quidem stylo vix posset hodie absque periculo recedi præsertim propter eos qui post sententiam declaratoriam nullitatis professionis ad sæculum redierunt, & matrimonium contraxerunt. Matrimonia enim hujusmodi nulla remanent, ac mulieres diffamata non absque metu iniuriarum, & scandali, si sequantur opinionem eorum, qui putant obligationem ad Religionem in genere non solum impedire matrimonium contrahendum, sed etiam dirimere postea contractum, cujus sententia videntur esse in specie, Specul. post Joan. de Deo in *tit. de stat. Monach.* num. 45. & apertius Anton. de Butr. in cap. *Cum virum*, num. 3. *infr.* de *regular.* dicens de hoc esse ibi textum expressum, & Franc. in cap. *Constitutionem*, nu. 4. *vers.* *Secundo adverte*, eod. *tit.* lib. 6.

Quamobrem quoad secundum dubium videtur posse concludi ex hac professione nullam esse ortam obligationem ad Religionem in genere, & in hoc capite professos impediri non posse, quominus liberè ad sæculum redire valeant.

35 Superest nunc tertium dubium an saltem teneatur deducere causas nullitatis professionis infra quinquennium, & coram Superiore suo, & Ordinario ad præscriptum cap. 19. sess. 25. de *regul.*

Quidam ex recentioribus arbitrantur decretum Concilij ad hunc casum non pertinere, & moventur præcipue hoc fundamento, quod impedimentum inductum ex decreto Clementis est perpetuum, cum professio nulliter emissam in Conventu non designato neque ex parte Religionis, neque ex parte subditi ullo unquam tempore expressè, vel tacite ratificari possit; De-

cretum voto Concilij in d. cap. 19. dicunt non habere locum in impedimento perpetuo, sed temporali dumtaxat quod eliciunt non ex verbis d. cap. 19. ubi statuitur ut quicumque regularis prætendat se per vim, & metum ingressum esse Religionem, aut etiam dicat ante ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile, velique habitum dimittere quacumque de causa non audiat, &c. Quibus verbis duo casus nullitatis professionis nominatim exprimuntur, alij verò generaliter tantum per illa verba, *vel quid simile*, sed casus expressè nullitatis professionis, videlicet ob vim, & metum, & ætatem non inducunt impedimentum perpetuum, cum professio per metum emissam cessante metu ratificari possit, ut patet in hac Decretali sic, & professio ante ætatem, cap. *Significatum*, de *regul.* & cap. 1. *eod. tit.* in 6. Ergo nec alij casus à Concilio generaliter comprehensi per illa verba, *aut quid simile*, si enim hæc importarent perpetuum impedimentum hic casus non esset similis duobus superius specificatis, & sub hac generalitate comprehenderetur casus magis dubitabilis, quod non est dicendum. His adjiciunt quod si Concilium impedimenta etiam perpetua sustulisset, sequeretur absurdum, ut vir, qui se feminam simulans professus fuisset in monasterio Monialium, vel e converso, ut in c. *Quid interrogasti*, 27. *dist.* elapso quinquennio prohiberetur deducere causam nullitatis suæ professionis, & cogendus esset in monasterio Monialium perseverare.

Præterea existimant decretum d. cap. 19. in præfixione quinquennij nihil aliud efficere quam inducere tacitam professionem, quæ quidem professio cum nullo unquam tempore induci possit contra decreta Clementis, ut initio probatum est, asserunt dispositionem Concilij ex his decretis posterioribus sublatam fuisse. Neque enim est opus, ut Tridentino Concilio expressè derogaverint, sed satis est ut statuerint contrariū ejus, quod Concilium disponit, ut sapius censuit S. Congr. Pugnans autè hæc duo, ut per lapsu quinquennij inducta sit tacita professio, quod facit Concilium, atque, ut professio in loco non designato emissam nullo unquam tempore convalidari possit, quod faciunt decreta Clementis.

37 Ceterum hæc sententia semper fuit à Congregationibus reprobata. Nam Sac. Congregatio Concilij alias discussio articulo respondit ejusmodi professos post quinquennium non esse audiendos; nam etsi impedimentum sit perpetuum, illud tamen deducendum fuit infra legitima tempora. Et Sac. Congregatio Regularium nunquam consuevit audire Regulares qui post quinquennium eam adierunt pro declaratione nullitatis ex hoc capite, nisi prævia remissione supplicationis Sanctissimo oblate super restitutione adversus lapsum quinquennij, & tunc rescribit pro commissione declaratoria contra formam Concilij.

39 Nec vera sunt fundamenta in contrarium adducta, nam quod pertinet ad verba, cap. 19. observandum est primum impedimentum motus non posse absolute dici temporale cum possit durare usque ad obitum professi, & re ipsa sapius duraverit. Unde Concilium loquitur eo casu etiam de impedimento, quod potest esse per-

perpetuum; Quod si urgeas tamen posse fieri etiam temporal. per metus scilicet; Replicamus hanc possibilitatem posse contingere etiam in terminis decretorum Clementis si Sufius Pontifex indulget sic professis, ut professionem a se emissam ratam habere possint, ut fecit Sanctissimus D. N. per literas in forma Brevis sub die 2. Aprilis Anni 1531. Licet regulariter dicatur impossibile, quod fieri non potest sine facto principis Lap. alleg. 93. num. 3. vers. Dispouit.

Deinde quamvis in primis duobus casibus Concilium egisset de impedimentis temporalibus, tamen per subsequentia verba, vel quid simile, censeri debet voluisse comprehendere quascumque nullitates etiam perpetuas; similitudo enim non est consideranda respectu accidentis durationis, sed respectu nullitatis professionis, ita ut sit sentus, si quicunque regularis pretendat suam professionem esse nullam, sive quod facta fuerit per vim, & metum, sive ante etatem, sive ex alia simili causa nullitatem importante non audiat. Et. Atque ita si nullitas in eo consistit, ut professio sit nulla, nec curandum an nullitas sit duratura, nec ne.

Qui intellectus clarius deducitur ex subsequentibus verbis Concilij, relique habitum dimittere quacumque de causa, que cum sint uniuersalia, & apta comprehendere causas nullitatis etiam perpetuas, aut declarant precedentia, ita ut illa verba, aut quid simile, procedant ex quavis causa oriatur nullitas professionis; aut certe ampliant ut habeant locum in quacumque nullitate sive sit temporalis, sive perpetua. Quomodo dicitur, Alius quamvis referatur ad similitudinem, tamen adiecta dictioni uniuersali, quacumque, referatur etiam ad casus dissimiles secundum gloss. in Clem. 1. in ver. Quors, de re iud. & ibi Inol. non. 3. Sarnen. in reg. de Triem. qu. 2. §. Tanlem. Man. Ios. in reg. 12. q. 6. num. 2. & Couar. pract. quest. cap. 25. num. 3.

Et quamvis Sanch. de matrim. lib. 7. de imped. disp. 37. nu. 32. asserat verba illa, quacumque de causa, de quibus in d. cap. 19. esse restringenda ad personas habiles ex theoria J. S. in l. 2. §. Prater, num. 3. ff. Qui satisfat. Ideoque non comprehendere habentes impedimentum perpetuum: tamen fallitur, quia id procederet, si Concilium ut ipse putat per lapsum quinquennij induceret novam professionem, ad quam requiritur habitus, ut in cap. 16. ibi: quos habiles inuenimus ad professionem admittant, sess. 25. de regul. At qui hoc non facit Concilium ex sententia Sac. Congregationis, sed tantum audientiam denegat, ad quod nulla habitus requiritur. Unde verba, quacumque de causa, accipienda sunt in suo proprio significato, ut casus etiam dissimiles comprehendant.

40 Præsertim verò quia cum nullitates temporales ferè non reducuntur, nisi ad professiones emissas per vim, & metum, ante legitimam etatem, & non expleto anno probationis, certè si Concilium hos tantum causas comprehendisset, ferè nihil fecisset, & parum profexisset Religio-num tranquillitati: nam professio ante etatem emissa, vel ante annum probationis expletum per dissolutionem annalem habitus indistincti, vel per susceptionem habitus professorum post legitimam etatem ex dispositione sacrorum Cono-

num jam censetur tunc tunc præsumptione juris, & de iure, ut trahunt in cap. 11. de reg. in 6. Joan. Mon. in ver. Præsumitur. Gemm. Anchar. & alij communiter. Quinò etiam per vim in legitima etate religionem ingressi elapso anno præsumebantur tacite professi, ut est textus in cap. 2. §. Si verò, & ibi dixi in 2. notali. num. 18. & 19. post gloss. in, & Innoc. num. 1. infra. de regular. quapropter quoad eos tantum parum profuisse præfixio quinquennij, cum jam per Canones præfixus esset terminus unius anni, post quem audiendi non erant, gloss. communiter approbata in cap. Ex parte. in ver. Per annum, de reg. & in Clem. 2. in fin. eod. tit. Consequens igitur est ut dispositio Concilij nescerè inutilis videatur per illa verba, aut quid simile, & quacumque de causa, omnem speciem nullitatis comprehendat. Ac demum magis a Concilio succurrerunt tum his qui professionem fecerunt per vim, & metum quam succurrendum esset his, qui illam emiserunt in locis non desuatis, cum illi nihil peccaverint, & inuiti professionem emiserint: hi verò volentes, & contra legis prohibitionem, & tamen professi per vim, & metum elapso quinquennio à die professionis non sunt audiendi, nisi infra quinquennium reclamauerint, etiam si pretendant vim, & metum semper durasse, ut olim articulo septimo discussio respicit Sac. Congregatio Concilij, cujus sententiam Gregorius XIII. ad se relatum approbavit. Ergo longe minus audiendi sunt, qui contra formam decretorum Clementis professionem emiserunt.

41 Neque oblat absurdum de viro professio in monasterio Monialium, respondetur enim ex eo casu nullitatem professionis posse deduci etiam post quinquennium: non propterea quod impedimentum sit perpetuum; sed quia est notorium facti permanentis; quod ex tempore apparere potest, ideoque nulla eget probatione, Cardin. conf. 56. ver. Sed ad hoc statim. cum Concilium iubeat causas nullitatis deduci coram Superiore & Ordinario, atque ita requirat ordinem iudicij, manifestum est non habere locum in notorio facti permanentis, puta quod quis non habeat oculos, ut exemplificat Paul. de Castr. in l. Cives, c. de appell. tunc enim non debet iudicium fieri, nec testes recipi, aut cause in iudicium deduci, Oldrad. conf. 195. vers. Ad primum, Card. d. consil. 79. num. 6. & 7. & Abb. in sua quest. incip. Prius col. 2. vers. Sed nunquid, nam ut inquit Bald. conf. 379. nu. 6. lib. 1. Quod oculus vidit, nemo facilius negat, & extrinsecus quod patet expressè non est probare necesse, l. Interruptione, §. Ad officium, ff. final. regendi. Ideoque tunc Partes Judicis sunt tantum in exequendo, Lap. alleg. 37. num. 3. vers. Item ex quo, Bald. conf. 502. nu. 3. vers. Nam in notorijs, lib. 5. & Canonice in c. Vestra, ut plenè Butr. de obhab. Cler. & Mulier.

42 Præterea ex alio capite ex eo non obstat quinquennium Concilij, nempe propter periculum scandali, & peccati, cum Concilium ita interpretari debeat, ut non sit peccati nutritivum, cap. Ex parte, in ver. distim. 4. nam ut legitur in cap. Consuetudo, l. distim. Lex est omnè quod ratione constat, quod Religioni convenit, quod disciplina congruit, quod saluti proficit.

43 Quam-

Quamobrem ex eo casu particulari non licet inferre ad impedimentum nullitatis professionis in loco non designato, tum quia negativa illa probari debet à professo, qui in ea se fundat, l. Hoc iure, & l. Si stipulatus, ubi scribentes, de verb. obligat. & in his terminis tradit gloss. hic in ver. Non timore, quam Doctores communiter recipiunt: nec probari potest illico per evidentiam facti, imò vidi multos in ea probatione succubuisse: tum quia hoc casu non viget illud peccati, aut scandali periculum, quod consideratur in viro inter Moniales professio, ut in decreto 7. Synodi, c. 20. Concilij Hispanen. 2. cap. 11.

Sed urgebis, ergò ducens originem à parentibus Hereticis, vel Judæis, qui non habent impedimentum notorium facti permanentis, tenebitur semper perseverare in Monasterio non obstantibus statutis nonnullarum Religionum à Sede Apostolica confirmatis professionem irritantibus, atque quinquennium in favorem Religionis inductum in eius odium retorquetur; contra l. Quod favore, cod. de leg. & reg. Quod in gratiam.

At respondetur id non inconveniens, quia cum hoc impedimentum possit esse fallum, & in continenti probari non possit per evidentiam facti, & infra quinquennium probatum non fuerit: stat præsumptio pro habilitate personæ, & professio in foro externo censetur valida, cum eius nullitas eo termino elapso probari non possit. Aliquando enim Regulares comminiscuntur hæc, vel similia impedimenta, ut iugum Religionis excutiant; quemadmodum contigit superioribus annis in quodam Regulari Lusitano, qui coram Collectore judicialiter deduxit se legitime professum non esse, eo quod descendere à progenitoribus Hebræis; Quod cum persensisset consanguinei docuerunt id esse fallum, & confictum ab illo, ut possiet ad sæculum redire. Itaque cognita rei veritate rejecta est Religiosi imprudentia. Non est igitur absurdum, ut qui tandem tacuit, deinceps non audiat, quod si illico constare posset de obstaculo impuritatis sanguinis consuli posset tam illius, quam Religionis idemnitati adeundo Sedem Apostolicam pro beneficio restitutionis in integrum.

45 Falsum est itidem secundum fundamentum quod per quinquennium inducatur à Concilio tacita professio; idque patet primo ex diversitate loquendi, qua Canones utuntur, dum professionis præsumptionem inducunt, & qua utitur Concilium in d. c. 19. Nam canones his fermè verbis uti solent, videlicet: Professionem per hoc fecisset, vel si quam prius fecerat, ratam habuisse videtur, cap. 1. de reg. in 6. Præsumitur vaciter esse professus, ibi. in secundo responso Religionis habitum recipientem obligat, c. Constitutio-nem eod. tit. & lib. Hoc ipso decernimus esse professos. Clem. 2. eod. tit. In eo quod coeperunt, perseverare cogantur, cap. Constituit, 20. qu. 3. Ut regulam servent Ecclesiastica districtione compellas, c. Ex parte de regul. & alij consimilibus obligationem inducentibus. At Concilium simpliciter ait; Non audiat nisi causas deduxerit, atque ita non facit illum professum, sed tantum ei denegat audientiam.

46 Deinde professio ante etatem emissa, de qua fit mentio in d. cap. 19. censetur tacite ratificari, si professus post legitimam etatem habitum professorum assumpserit, vel per annum gestaverit habitum indistinctum, ut in d. c. significatum extr. de regul. & in d. cap. 1. eod. in 6. & Sac. Congregatio sæpius declaravit huiusmodi tacitam professionem non fuisse à Concilio sublata, & camque incipere à prima hora post perfectum annum 16. & finire anno 17. Ergo decretum d. c. 19. in præfixione quinquennij professionem non inducit: nam cum jam reperiretur à iure inducta per lapsum unius anni, quid opus fuisset illam rursus inducere per lapsum quinquennij?

47 Ad hæc cum Concilium in d. c. 19. primò, & principaliter statuat ut professi per vim, & metum elapso quinquennio non audiantur: & Gregorius XIII. ex sententia Congregationis declaraverit id habere locum etiam si professus alleget vim, & metum semper durasse: hinc manifestè convincitur non induxisse tacitam professionem, quandoquidem in professione, & voto consensus requiritur iure naturali, & divino, cap. Præfens, 20. q. 3. c. Licet de regul. Sylvest. in ver. Religio 2. num. 12. & tradunt passim Theologi.

48 Quomodo ergo Concilium potuisset invitum, ac dissentientem Religioni alligare, aut vi, ac metu durante tacite professionis præsumptionem inducere, cum in matrimonio tam carnali, quam spiritali defectum consensus Ecclesia supplerenequeat, ut per Cardin. in c. fin. nu. 10. in 14. quest. vers. Pars prima probatur, de postulat. Prælat. & dixi in c. Quanto, de translat. Episc. & Nauart. conf. 10. num. 2. Quodmet. cau. nec quemquam invitum cogere, ut professionem à se nulliter emissam ratam habeat, ut per eundem Navart. conf. 39. n. 2. de regul.

Postremò Sanctissimus supplicationes eorum, qui petunt restitutionem adversus lapsum quinquennij ob professionem emissam in conventibus non designatis, rejicere solet ad S. Congregationem Regularium quæ receptis aliquibus probationibus super narratorum veritate, rescribit esse committendum Superiori Regulari, & Ordinario, ut postquam comperint professionem in loco non designato emissam fuisse, declarent sic professum nullatenus esse Religionis alligatum, & posse liberè ad sæculum redire; quæ certè fieri non possent, si per quinquennium inducta esset à Concilio tacita professio: quia contra professionem nunquam datur restitutio in integrum, etiam si dolus, aut defectio intercesserit. Gloss. in c. cum dilectus, in ver. Ad scilicet, infra eod. Abb. in c. Cam videris, de regul. in 6. & Sylvest. in ver. Religio 3. n. 11.

50 Itaque Patres Tridentini Concilij animadvertentes ex eo quod nullitates huiusmodi quædamque deduci possent, maximam oriri in Religionibus perturbationem, ut consulere Religiosorum quieti terminum quinquennij præfigendum duxerunt, quo elapso professus clausuræ aditum, ita ut super nullitate professionis non essent amplius audiendi, sed non propterea professionem convalidarunt, aut de novo induxerunt, quod etiam censet Nauart. conf. 23. Petrus, de regul.

Unde sunt simul, & quis sit validè professus, & tamen infra quinquennium sit audiendus, si præcedat suam professionem esse nullam: & ita simul, ut quis sit nulliter professus, & tamen super hujusmodi nullitate elapso quinquennio audiri non possit.

His ita constitutis ad dubium videtur sub distinctione respondendum; nam aut professi in locis ut supra non designatis sunt adhuc infra quinquennium à die professionis emissa, & cum nec tacite, nec expressè sint alligati Ordini, in quo professionem emisissent, nec teneantur ad ullam Religionem in genere ex dictis supra in 1. & 2. dub. possunt quidem ad sæculum redire, sed tamen servata forma à Concilio præscripta, id est posteaquam coram Superiore Monasterij, & Ordinatio loci, ubi professionem emisissent, causam nullitatis deduxerint, & super nullitate declaratoriam obtinuerint, nisi tamen non servata forma Concilij sponte habitum dimisissent, quia tunc etiam infra quinquennium in penam transgressionis nullatenus essent audiendi, ut in d. c. 19. *vesi. si ante*. Aut verò elapsam est quinquennium, & tunc etiam hujusmodi impedimentum sit perpetuum, quia tamen illud infra legitima tempora deductum non fuit, sic professi habent os clausum, nec sunt audiendi, nisi illis Papa os aperiat prævia restitutione in integrum adversus lapsum quinquennij ex dictis in 3. dubio. quam quidem restitutionem inferior Princeps concedere non potest, cum sit contra generalem Concilium, super quo nec Episcopi, nec Superiores Ordinum habeat dispensandi potestatem, ut in extrav. *unica, de relig. domib. & tradit gl. in c. Cum dilectus, in ver. In arate, de elect.*

Præsertim si ante clausula sublata, & decreto irritante, de quibus in Constitutione pij IV. quæ incipit. *benedictus Deus*, & generaliter restitutionem in integrum proflus ab alio, quam à Papa concedi non posse, ex facto respondit Abb. *conf. 87. Dico unum, per tit. lib. 1. Quod adeo verum est, ut nec Congregationes hanc sibi vendicent potestatem restituendi in integrum, nisi prævia Commissione Sanctissimi.*

Sed obijciens quamvis de jure hæc ita procedere videantur tamen expedire pro quiete Religionum, ut professi in prædictis locis non delinquant, nec infra, nec post quinquennium audiantur, ne aperiat via quamplurimis Religiosis ad sæculum redeundi cum populi scandalo, & Religionum detrimento, præsertim quoad eos, qui numeribus, & officiis functi sunt, quorum actus legitimi nullitatis periculo subiacent, si eorum professionis irritæ decernantur. Nauarr. *conf. 40. in nlt. quæst. de regul.*

Verum ut hæc obiectio tollatur considerandum est decreta Clementis non habere locum, nisi in Italia, & Insulis adjacentibus, ut in eis expressè cautum reperitur.

Deinde considerandum est in decretis ipsis reperiri exceptas Religiones infra scriptas, videlicet, Carthusianorum, Minorum de strictiori observantia, Cappucinorum, Reformatorum S. Dominici, Discalceatorum Carmelitarum, Congregationis Follenis, Heremitarum Camaldulensium, ac Montis Coronæ, Clericorum Re-

gularium Theatinorum, Societatis Jesu, S. Pauli Decollati, de Somalchia, & Ministrorum Interiorum, inter quos Congregatio censuit esse comprehensos etiam Discalceatos Ordini Sancti Augustini.

Considerandum tertio Religiones post decreta Clementis erectas in eis non comprehendi, cum omnes habeant peculiarem formam recipiendi Novitios à Sede Apostolica approbatam, quæ tanquam posterior servanda est.

Itaque hæc decreta restringuntur ad aliquot tantum Religiones Italie, & Insularum adjacentium, easque laxioris observantia, & tamen in his etiam Religionibus non multi conventus reperiuntur pro recipiendis novitijs, qui juxta formam decretorum non sint designati.

Extoritur igitur restrictivis satis liquet numerum eorum, qui ex hoc capite possent habitum regularem dimittere non esse tam magnum, ut Religionibus detrimento esse possit. Præterquam quod cum numerus Regularium in Religionibus antiquis, quæ à strictiori observantia insulicito paulisper deviarunt, jam plus nimio excreverint, parum oberit, quod aliqui nulliter professi ab eis abcedant, cum præsertim qui professionis suæ validitatem impugnant, plerumque sint discolori, aut inquieti, qui vitantur jugem religionis exequere, ut propterea abeuntibus satis sit pontem, ut dicitur, argenteum construere, quam viam concludere, ex his quæ docet D. Thom. *quæst. 12. art. 1. nlt.*

Nec prædictis officit consideratio superioris facta quoad Superiores, & officiales nam si agamus de ijs, quibus quinquennium non est elapsum hæc consideratio cessat, quia mos Religionum non est, ut subditi infra illud tempus ad gradus, & Prælaturas promoveantur. Quo verò ad eos quibus quinquennium est elapsum, Responderet actus ab hujusmodi Superioribus gestos sublinere posse ex communi reputatione juxta terminos l. *Barbarus, ff. de off. Prætor. quæ etiam in spiritualibus habere locum, tradunt Innoc. Host. Card. & alij communiter in c. Nihil, de elect. Rosell. in ver. Confessio sacramentalis tertio, n. 41. Angel. Confessio 4. n. 12. Sylvest. Confessor 2. num. 15. Tabien. Absolutio n. 3. & Nauarr. in cap. Placuit, de penit. dist. 6. num. 177.*

Præterquam quod hi casus non admodum frequenter solent contingere: nam multorum annorum spatio, quibus Secretarij munere functus sum in S. Congregatione Episcoporum, ac Regularium observavi vix tres, aut quatuor Regulares quot annis petisse restitutionem adversus lapsum quinquennij ex hoc capite quod professionem non emisissent in Conventibus non designatis; ijque ferè nemquam fuerunt Superiores: nam qui in Religionibus possent autoritate, & alijs præsumt libenter in Religionibus perseverant; sed subditi, atque administratione carentes sunt qui contendunt ad sæculum redire. Quale autem inconveniens est, ut ex omnibus Religionibus laxioris observantia simul junctis in universum abcedant quotannis tres, aut quatuor subditi nulliter professi?

Et nihilominus si aliquis casus contingeret in quo non expediret ut aliquis Regularis rediret

ret ad sæculum, posset fortè Sanctissimus illi denegare restitutionem adversus lapsum quinquennij, quæ est mera gratia secundum Bald. *conf. 378. Reparatio, in princ. lib. 3.* Et quemadmodum Tridentinum Concilium rem injustam non putavit denegare Religiosis omnibus etiam nulliter professis audientiam post quinquennium: ita neque injustum videri debet ut Sedes Apostolica ex aliqua justa, & rationabili causa audientiam denegat alicui Religioso in particulari abstinendo à gratia restitutionis in integrum ex his quæ notat Sylvest. in ver. *Prescriptio, n. 14. & in terminis d. c. 19. Nauarr. conf. 23. Peritius, num. 4. de regul.* aut certè Sanctitas Sua posset aliam rationem intrare, ut sic professus vel induceretur ad iterum profitendum, vel ad aliam Religionem transire.

Non me lateat post litteras in forma Brevis quibus S. D. N. asserendo invalidam existere professionem eorum, qui annum probationis non fecerunt in Conventibus ad recipiendos Novitios designatis, mandat Ordinarijs locorum, & Superioribus regulatibus ut sic profectos ad professionem denuo emittendam admittant absque novo probationis anno, gravis scandala fuisse exorta, quia quamplurimi Religiosi tam intra, quam post quinquennium nullo iuris ordine servato dimisso habitu regulari ad sæculum redierunt.

Hujus mali causa fuit, quia Regulares interpretati sunt has litteras esse facultat vas; indeque inferri, ut nolentibus iterum profiteri liceret ad sæculum redire. Qui quidem intellectus verus est in ea parte, ut invitum non cogantur iterum profiteri, sed falsus est in alia, ut propterea possint redire ad sæculum absque eo quod servetur forma à Concilio præscripta, quæ consistit in hoc, ut causa nullitatis infra quinquennium deducatur, & coram Superiore Regulari, & Ordinario, cui quidem formæ in litteris Sanctitatis suæ nec expressè, nec tacite reperitur derogatum; neque enim censeri debet unico illo verbo Sancti. Sua funt iuris sustulisse Trid. Conc. dispositionem, ut in terminis alterius Concilij legitur in c. *Ecclesia vestra, n. 12. de elec. & in nostris ferè terminis tradit Nauarr. conf. 40. Matth. n. 6. de regul.* Quamobrem pro remedio deliberandum an sit edenda declaratio particularis per alias litteras in forma Brevis, mentem Sanctitatis suæ non fuisse in primis litteris ullatenus derogare Tridentino Concilio: ac proinde eos quibus quinquennium à die professionis elapsum non fuit, ita demum potuisse habitum regularem dimittere, si declaratoriam nullitatis obtinuerint à suo Superiore; eos verò quibus quinquennium jam fuit exactum nullo modo potuisse à religione exire & tam primos quam secundos, qui de facto non servata forma Concilij habitum dimiserunt teneri, cogendosque esse habitum reassumere, atque ad religionem redire, ac nisi paruerint tanquam apostatas esse puniendos ad præscriptum d. c. 19. *sess. 25. de regul. novissime* ex sententia Sac. Congregationis Concilij editum fuit à S. D. N. decretum infra scripti tenoris videlicet.

Sanctissimus Dominus noster Urbanus divina providentia Papa VIII. ad occurrendum motibus qui possent in Religionibus oriri occasione

receptionis Novitiorum, & professionis per eos emissa in Conventibus non designatis contra formam decretorum Sanctæ memoriæ Clementis VIII. de Novitijs ad habitum regularem, & professionem non admittendis, nisi in Conventibus designatis, audita super hoc sententia Sacre Congregationis declaravit, & decrevit hujusmodi susceptos contra formam dictorum decretorum allegantes propterea nullitatem receptionis, & professionis non posse super hujusmodi nullitate post lapsum quinquennij quoquo modo audiri. Quod si aliqui contra formam præfatorum decretorum recepti, & professi à religione infra quinquennium exire, vel Superiores extra eam respectivè illos ejicere voluerint, eadem Sanctitas Sua decrevit, ut tam ipsi professi quam Superiores respectivè teneantur iura quæ sibi favere visa fuerint, prius deducere coram eadem Congregatione quæ ex speciali etiam Sanctitatis suæ facultate super hoc concessa providet. Inhibendum propterea Primatibus, Patriarchis, Archiepiscopis, Abbatibus, & Prelatis inferioribus jurisdictionem exercentibus, & quibuscumque iudicibus Ordinarijs, & delegatis etiam causarum Palatii Apostolici Auditoribus & S. R. E. Cardinalibus, etiam de latere Legatis, Sedisque Apostolicæ Nuntijs, ne in posterum in hoc quoquo modo se ingerant absque speciali ejusdem Sanctitatis commissione sub pena ipso facto incurrenda quoad Episcopos, Archiepiscopos, Patriarchas, & Primates interdicti ab ingressu Ecclesiæ; quoad Abbates, Prælatos inferiores, ac alios Judices prædictos excommunicationis latæ sententiæ; Quo verò ad Nuntios, ad Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales etiam de latere Legatos indignationis suæ Sanctitatis & penarum arbitrio ejusdem imponendarum.

Si verò iidem ut supra recepti, & professi iuribus suis minimè deductis coram Sac. Congregatione Concilij, & sine illius expressa licentia à Religionis exire, vel Superiores Religionis ejicere ausi fuerint recepti, & professi tanquam Apostatæ puniantur, & pro talibus habeantur, nec non contra consensum juxta formam decreti de Regularibus Apostatis, & ejectis ejusdem Sanctitatis suæ jussu ab eadem Sacra Congregatione sub die 21. Septembris 1624. editi procedatur, & Superiores, qui ejecerint penam suspensionis ad divinis, nec non privationis officiorum omnium; quæ tunc obtinebunt, ac perpetuè inhabilitatis ad ea in posterum obtinenda, vocisque activæ ac passivæ ipso facto absque alia declaratione incurrant. Datum Romæ die 15. Januarij 1626.